

AT TAGE KVINDelige FORFATTERE SERIØST

Af **Mette Leonard Høeg**

Den amerikanske forfatter Kathy Acker (1947-1997). Foto: Bob Berg/Getty Images

After Kathy Acker

★★★★☆

Forfatter: Chris Kraus. Sider: 352.
Pris: 20,85 dollar. Forlag: Allen Lane

Louisiana Literature er over os, og jeg græmmes ved, at festivalen ikke finder den amerikanske forfatter Chris Kraus værdig til at blive interviewet af et vægtigt intellekt med kunst- og litteraturfaglig indsigt. At man har valgt at matche så stærk en intellektuel og kunstnerisk avanceret profil med den unge, ferske badeballonsfeminist Emma Holten er useriøst. Det ligner diskrimination – reduktion af Kraus til en Young Adult- og kvindeforfatter. I bedste fald er det udtryk for en alvorlig mangel på forståelse og respekt for hendes indflydelsesrige og originale forfatterskab.

Lykkeligvis indtræffer omtrent samtidig med litteraturfestivalen den glædelige litterære begivenhed, som er udgivelsen af Kraus' nye værk, »After Kathy Acker«. Det er en bemærkelsesværdig biografi om den amerikanske forfatter Kathy Acker.

Acker nåede i sin levetid absolut stjernestatus med sin outrerede, pornografiske collage-litteratur, der blander selvbiografi med fiktion med verdenslitterære klassikere som »Don Quixote«. I sine mest populære år var Acker forgudet – ikke bare som forfatter men som fænomen – omsværmet af medieerne og et utal af beundrere. Acker faldt imidlertid hurtigt fra berømmelsens usikre tinde. Da hun døde som 57-årig på en alternativ klinik i Tijuana i Californien med kroppen fyldt af kræft, startede et par af hendes venner en fundraiser for at skaffe penge til klinikopholdet. Opholdet kostede 7.000 dollar (ca. 45.000 kr.) per uge. Da indsamlingen lukkede, to dage efter Ackers død, var der indbetalt blot 2.440 dollar.

Ligesom Ackers død ikke vakte særlig op-sigt, har hendes forfatterskab været uden for den brede offentligheds interessefelt i et par årtier. For nylig er det imidlertid blevet opsamlet af især yngre, ofte feministisk anlagte læsere og kritikere med interesse i fortidens markante kvindelige kunstnere.

At Kraus vælger at skrive en litterær biografi om Acker netop nu er således ingen tilfældighed. I lighed med Acker er Kraus i de seneste år blevet genstand for et reelt hype, efter at hendes bog »I Love Dick« fra 1997 for et par år siden, i forbindelse med udbredelsen af den kommercielle mainstream-feminisme à la Lena Dunham, blev opdaget, oversat og udgivet i hele Europa og desuden adapteret til en TV-serie med Kevin Bacon i rollen som Dick.

Der er altså et stærkt demonstrativt element i Kraus' valg af genstandsfelt. Med biografien om Acker bruger Kraus ikke blot sin nyvundne indflydelse på sympatisk at give plads til en anden skelsættende men i mange år negligeret forfatter; hun leverer også en skarp kritisk kommentar til den samtidskultur, hvoraf den årtier forsinkede anerkendelse, hype og kultificering af både hende selv og Acker er ud-sprunget.

Kraus manifesterer med »After Kathy Acker« autoritativt og overbevisende sin egen sobre stemme, kvalificeret af hendes eget relevante vidnesbyrd fra 1970-, 1980- og 90ernes amerikanske kunst- og litteraturmiljø, i det kor af stemmer, der i dag med skyklapper og uden litterær interesse kaprer radikale kunstnere af hunkøn og spænder dem for deres populærfeministiske vogn.

Og »After Kathy Acker« adskiller sig virkelig markant fra samtidens overskruede, positivt særbehandlende omtale af kvindelige kunstnere: Den feterede, tatoverede, piercede, plagierende, nymfomaniske forfatter, der på sin berømmelses højde var indbegrebet af coolness, håndteres i biografien nuanceret, køligt og kritisk. Eller, kunne man sige, seriøst og værdigt.

Biografien behandler ikke sin hovedperson som en »kvindelig kunstner«; den fremstiller Acker både ud fra de særegenheder, der ud-mærker hendes specifikke liv og praksis, og ud fra de træk, der kan siges at indskrive hende i generelle, relaterbare kategorier som menneske, forfatter og dertil også kvinde. Acker præsenteres og analyseres gennem interview med venner og bekendte, private skrifter og korrespondancer samt hendes litterære værker. Der afdækkes en lang række af de møder og stimulanser, der fik afgørende indflydelse på Acker. Appropriationen og plagiarismen, som blev det kunstneriske princip, der både gav Acker stjernestatus og medvirkede til hendes fald i unåde, blev således etableret, da hun som ung aspirerende men famlende forfatter, fulgte skriveunderviserens råd til sit hold: De måtte skrive om, hvad end de ville – medmindre andre allerede havde skrevet bedre om det. I så fald, instruerede underviseren: »Go to the library and steal it.«

Acker fremstår klart som den knivskarpe,

Louisiana Literature

Torsdag åbner Louisiana Literature og kører indtil søndag. Det er ottende år i træk, kunstmuseet i Humlebæk holder sin egen litteraturfestival.

I år åbnes festivalen af Paul Auster, der interviewes på Parkscenen torsdag kl. 16.30. Også Austers ægtefælle, Siri Hustvedt, kan opleves på festivalen. Ligesom den hviderussiske nobelpristager Svetlana Aleksijevitj, kinesiske Yu Hua, ungarske Péter Nádas, britiske Zadie Smith, argentinske Samanta Schweblin og en række danske forfattere. I alt 40 forfattere kommer forbi.

Se hele programmet på louisiana.dk

filologisk uddannede, intellektuelle og konceptuelle kunstner, hun er.

Men biografien præsenterer også en usikker Acker, en manipulerende og kompetitiv Acker, der favoriserede mænd over kvinder - både som kunstneriske sparringspartnere og som *bedmates* - som var på kant med de politiske korrekte feminister i 90'erne, kunstnerisk og seksuelt kompromisløs, egensindig og radikal ud i det ekstreme og umoralske.

Den tætte selvbiografiske forbindelse i Ackers værker tydeliggøres og udvides desuden i biografien: hendes opvækst, brud med familien, tidlige erfaringer med sexarbejde, forelskelser, bekræftelsesbehov og umættelige trang til seksuel og intellektuel stimulans og intimitet blander sig med de formelle og filosofiske eksperimenter gennem hele forfatter-skabet.

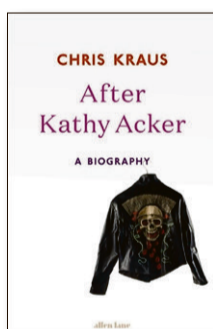
Kraus giver Acker den kredit, hun fortjener, bl.a. når hun kritiserer nutidens litteraturkritik for at omfavne førstepersonsfortællinger med fiktionale elementer - autofiktion osv. - som var de et nyt, post-internet fænomen, og påpeger, at disse nye selvbiografiske tekster står i stor gæld til ærligheden og den formelle opfindsomhed i såvel Ackers arbejde som i hendes samtidiges og inspirationskilders. Samtidig afdramatiserer hun dermed også kærlig kommentar om Acker og afliver feministernes myte om den særligt ophøjede kvindelige kunstner. Ackers liv ligner en fabel, skriver Kraus. Men det Acker gjorde med sine mange løgne eller sit »system af magisk tænkning« var blot som alle andre forfattere at skabe sig en position at skrive fra, og »like other lives, but unlike most fables, it was created through means both within and beyond her control.«

Kraus reducerer ikke Ackers liv og værk, hun tager det seriøst og bibringer en stærkt tiltrængt ærdeliggørelse til diskursen omkring forfattere, der er kvinder.

I hvor vid udstrækning bogens implicite kultur- og feminismekritik vil blive anerkendt, er imidlertid usikkert. Det er i hvert fald givet, at Emma Holten ikke kommer ind på emnet til Louisiana Literature, hendes litterært inhabile og konceptuelt tonedøve efterord til den danske udgave af »I Love Dick« taget i betragtning.

Det kan fremkalde dyb frustration, at så megen skønhed og betydning forsvinder ud af verden, fordi systemet favoriserer pseudopolitiske *simpleminds*, der kun kan forstå den i henhold til grove binære oppositioner - som et spørgsmål om dicks vs. cunts, som Emma Holten slapt og forfladigende skriver i sit efterord. Men det hjælper, at store forfattere som Kraus forbliver køligt insisterende og upåvirkede.

BØGER

Chris Kraus' »After Kathy Acker« er netop udkommet i USA. Kraus (lille foto) kan opleves på litteraturfestivalen Louisiana Literature, torsdag kl. 18, fredag kl. 14 og søndag kl. 14.

Hvorfor holde kulturen i et reservat?

Søren Schauser Klassisk musikredaktør og forfatter

Vi skal til det igen. Nogle skal i hvert fald til det igen. Kulturmødet rammer Mors torsdag eftermiddag og byder på flere hundrede arrangementer over de næste par døgn.

Clement Kjersgaard og andre dygtige tovholdere vil endnu engang løbe rundt som haner i en hønsegård og stille byger af spørgsmål. Paneldeltagere fra nær og især fjern vil endnu engang debattere kulturens vilkår med nøje gennemtænkte svar - i år med »At lukke op« som fælles tema.

Mødet er blevet en selvejende institution siden sidst og må derfor bestemme både form og indhold og indslagene ved Carsten Jensen uden indblanding. Så arrangørerne ser forhåbentlig selv behovet for markante forbedringer.

Kulturmødet kunne for eksempel undværes helt. Danskerne har allerede et udmærket folkemøde på Bornholm og ville kun have glæde af lidt mere kultur dér.

At insistere på et kulturmøde for sig selv passer kun dårligt med kulturlivets rolle som ansvarlig for den fælles fortælling. Mødet på Mors holder kulturen inde i et elfenbenstårn og lægger i sidste ende afstand til dem, der betaler gildet - og som måske godt ville se kræfterne brugt ude i det virkelige liv.

Hvis arrangørerne vil diskutere kulturens kraft i nationalt perspektiv, er mødets sammenfald med eksempelvis Louisiana Literature og for den sags skyld Tønder Festival heller ikke det bedste udgangspunkt.

»Jeg har sgu ikke rigtig fundet ud af, hvorfor de holder det,« som Frede nede fra gågaden sagde til DR for et par år siden. Han er ellers selv kunstner, men ville »hellere køre hjem og lukke op for fjernsynet«.

Frede ville muligvis heller ikke finde glimrende forfattere som Maria Helleberg, Jens Christian Grøndahl og islandske Einar Már Guðmundsson for vedkommende. Det er så hans problem, vil nogen sige. Men de tre skribenter hører nu engang til den besiddende generation og burde derfor have sagt ham noget. Har man i virkeligheden inviteret for mange

af de pæne og for få fra den vigtige generation med fremtiden i hænderne?

At se giraffen er under alle omstændigheder ikke ægte debat. Holdninger flyttes først under det tilfældige og sommetider helt ufrivillige møde. Bygningerne i Nykøbing Mors egner sig bare ikke ret godt til nøjagtig det formål. Selv om folkemængden ude på fliserne kan være næsten klaustrofobisk, kommer man ikke for alvor tæt på nogen som helst.

Og mængden består efterhånden af de samme mennesker fra år til år og debatterer derfor med sig selv. Typer som Marianne Jelved, Alex Ahrendtsen og Christian Have kan alle være vældig sympatiske - men stemningen af venneforening for offentlige penge larmer lidt.

Ellers noget? Træk lige vejret dybt. Læs her en central sætning om årets festival. Og lad dig ikke bremse af den omvendte ordstilling i begyndelsen og det manglende komma: »Med visionen om, at et åbent sind beforder gode holdninger og handlinger opfordrer Kulturmødet til at lukke op - for og til andre, for og til verden, for sindet, tanken, hjertet, kroppen og munden - og indbyder til samtale, samskabelse og samarbejde.«

Gode holdninger? Og hvem skal lukke op? Uklart talt er uklart tænkt. Det sproglige kaos er kulturradikal petting og først og fremmest til for arrangørernes egen skyld.

Igen: At kulturmødet finder sted på et knap så heldigt tidspunkt og i knap så egnede lokaler, kan ikke lægges de konkrete arrangører til last. Men man kunne godt gøre både pengene og de glimrende kræfter mere virksomme gennem et giftermål med det bornholmske møde. Og man kunne med fordel have lidt færre administratorer i panelerne og tage væsentlig flere livtag med aktuelle udfordringer og muligheder. Lad os i flæng nævne DRs økonomi og indvandringen. Debatteres de vigtige spørgsmål på noget tidspunkt?

Svar udbedes.